

การพัฒนากิจกรรมสำหรับเยาวชนเพื่อการอนุรักษ์ป่าสงวนแห่งชาติ

หินหนามหน่อ: กรณีศึกษา โรงเรียนมัธยมบ้านดู่ เมืองบัวละพา

แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

A DEVELOPMENT OF ACTIVITIES FOR THE YOUTH IN CONSERVATION THE

HINNAMNOR NATIONAL FOREST RESERVE: A CASE STUDY IN BAN DOU SECONDARY SCHOOL,

BUALAPA DISTRICT, KHAMMOUANE PROVINCE, LAO PEOPLE'S DEMOCRATIC REPUBLIC

สันติสุข พรหมแสง*

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สำราญ กำจัดภัย**

9

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการในการพัฒนากิจกรรมสำหรับเยาวชนเพื่อการอนุรักษ์ป่าสงวนแห่งชาติหินหนามหน่อ 2) พัฒนากิจกรรมสำหรับเยาวชนเพื่อการอนุรักษ์ป่าสงวนแห่งชาติหินหนามหน่อ และ 3) ทดลองใช้กิจกรรมสำหรับเยาวชนเพื่อการอนุรักษ์ป่าสงวนแห่งชาติหินหนามหน่อกลุ่มเป้าหมายในการทดลองใช้กิจกรรมเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-4 โรงเรียนมัธยมบ้านดู่ เมืองบัวละพา แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จำนวน 35 คน ซึ่งเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย มีดังนี้

1. สภาพปัจจุบัน ปัญหาในการพัฒนากิจกรรมสำหรับเยาวชนเพื่อการอนุรักษ์ป่าสงวนแห่งชาติหินหนามหน่อพบว่า โรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอนเฉพาะเรื่องสิ่งแวดล้อมในรายวิชาชีวภูมิศาสตร์เท่านั้น ส่วนกิจกรรมมีเฉพาะการรณรงค์การปลูกต้นไม้ประจำชาติไม่มีหลักสูตรการเรียนการสอนเกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่าสงวนแห่งชาติหินหนามหน่อทำให้นักเรียนขาดความรู้ และจิตสำนึกในการอนุรักษ์ป่าสงวนแห่งชาติหินหนามหน่อ รวมถึงขาดความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบข้อบังคับต่างๆ ที่เกี่ยวข้องขาดครูผู้สอนเกี่ยวกับความรู้ในการอนุรักษ์ป่าสงวนแห่งชาติหินหนามหน่อ และการพัฒนากิจกรรมเกี่ยวกับการเรียนการสอนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ป่าสงวนแห่งชาติหินหนามหน่อก็ยังมีน้อย ส่วนกิจกรรมที่ต้องการจัดสำหรับนักเรียน ได้แก่ กิจกรรมการปลูกป่า กิจกรรมการปลูกจิตสำนึก กิจกรรมการเดินป่าเชิงอนุรักษ์และกิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ป่าสงวนแห่งชาติหินหนามหน่อ

2. ผลของการพัฒนากิจกรรมสำหรับเยาวชนเพื่อการอนุรักษ์ป่าสงวนแห่งชาติหินหนามหน่อ ประกอบด้วย 4 กิจกรรม ได้แก่ 1) กิจกรรมการปลูกป่า 2) กิจกรรมการปลูกจิตสำนึก 3) กิจกรรมการเดินป่าเชิงอนุรักษ์ป่าสงวนแห่งชาติหินหนามหน่อ และ 4) กิจกรรมให้ความรู้ด้านกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับของป่าสงวนแห่งชาติหินหนามหน่อ

* นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิทยุทธศาสตร์การพัฒนาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

** คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

3. ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมต่างๆ ของกิจกรรมอยู่ในระดับมาก

ABSTRACT

The purposes of this study were: 1) to investigate the current state, problems and needs in developing activities for the youth in order to conserve the Hinnamnor National Forest Reserve, 2) to develop activities for the youth, and 3) to implement the developed activities for the youth. A target group for the implementation of the strategy as selected by purposive sampling was 35 secondary students of grades 1–4 at Ban Dou Secondary School, Bualapha district, Khammouane province, Lao People's Democratic Republic. The instruments used in data collection were a structured interview guide and a rating scale questionnaire. Statistics used in data analysis were frequency, percentage, mean, and standard deviation.

The findings were as follows.

1. The current state and problems in developing activities for the youth in order to conserve the Hinnamnor National Forest Reserve revealed the following. Concerning the environment, the school offered it in teaching merely on the geography course. The only activity available was a campaign to grow the national tree. A curriculum for instruction of the conservation of Hinnamnor National Forest Reserve was not provided. That is why students lacked knowledge and public mind of conserving the Hinnamnor National Forest Reserve and lacked knowledge about the concerned rules and regulations. As for the teachers, their knowledge about conserving and developing the instructional activities concerning the conservation of the Hinnamnor National Forest Reserve was quite a little. The activities that should be provided to students were activities of reforestation, public mind cultivation, travelling through a forest for conservation and giving knowledge of rules and regulations concerning the conservation of Hinnamnor National Forest Reserve.

2. The results of developing the activities for the youth in order to conserve the Hinnamnor National Forest Reserve comprised 4 activities: 1) reforestation, 2) public mind cultivation, 3) travelling through the forest for conservation, and 4) providing knowledge of rules and regulations concerning the conservation of Hinnamnor National Forest Reserve.

3. The result of assessing students' satisfaction of the activities showed that they were satisfied with all the activities at high level.

บทนำ

ป่าไม้เป็นทรัพยากรธรรมชาติที่มีคุณค่า มีความสำคัญ และประโยชน์ต่อการดำรงชีพของมวลมนุษยชาติ เป็นแหล่งกำเนิดสรรพสิ่งที่มีชีวิตในป่า และช่วยในการอนุรักษ์ดิน และน้ำ ช่วยปรับสภาพบรรยากาศ เป็นแหล่งต้นน้ำลำธารเป็นแหล่งปัจจัยสี่เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า เป็นแหล่งท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจ เป็นแนวป้องกันลมพายุช่วยลดมลพิษทางอากาศ เป็นตัวกำหนดการผลิตขั้นพื้นฐานในการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของประเทศ จากคุณสมบัติของทรัพยากรป่าไม้จะเห็นได้ว่าทรัพยากรป่าไม้มีความสัมพันธ์ และเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อมนุษย์ และทรัพยากรอื่นๆ ทั้งทางตรง และทางอ้อม (رينฤติ ชัยอำมาตย์. 2550 : 1)

ความสัมพันธ์ของทรัพยากรป่าไม้กับสิ่งมีชีวิต รวมถึงวิถีการดำรงชีพของมนุษย์หากดำเนินไปอย่างกลมกลืนจะไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมแต่อย่างใด สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นกับทรัพยากรป่าไม้นั้นไม่อาจสามารถหาแนวทางแก้ปัญหาได้อย่างจริงจัง และชัดเจนได้ ซึ่งน่าจะมาจากสาเหตุของการมองปัญหาที่ไม่ตรงกันของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในประเด็นความสัมพันธ์ระหว่างคนกับป่า (กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. 2550 : 35)

รัฐบาลสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวได้กำหนดแนวทางในการปกป้องรักษา และพัฒนาทรัพยากรป่าไม้ธรรมชาติที่มีอยู่ ด้วยการปรับเปลี่ยนแนวคิดไปสู่การปฏิบัติโดยมุ่งเน้นถึงการบูรณาการ และการบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมของชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ที่ดิน น้ำ และป่าไม้ อย่างเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ เน้นการส่งเสริมประชาชน หน่วยงานในท้องถิ่น และองค์กร ด้วยการวางแผนยุทธศาสตร์พัฒนาป่าไม้ใน ปี พ.ศ. 2543 จะทำให้พื้นที่ปกคลุมของป่าไม้ร้อยละ 70 ของเนื้อที่ทั่วประเทศ ใน ปี พ.ศ. 2563 เพื่อสอดคล้องกับแนวทางที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมแห่งชาติ ยุทธศาสตร์การพัฒนาป่าไม้ของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวได้ระบุไว้ว่า พื้นที่ป่าไม้ของประเทศคงเหลืออยู่ประมาณ 93,104 ตารางกิโลเมตร หรือร้อยละ 40.34 ของพื้นที่ทั่วประเทศ (พื้นที่ของประเทศรวมทั้งหมดประมาณ 236,800 ตารางกิโลเมตร) จากข้อมูลดังกล่าวนับได้ว่า สถานการณ์ด้านทรัพยากรป่าไม้ในภาพรวมของประเทศลดลงในระดับอันตราย เมื่อเปรียบเทียบกับพื้นที่ป่าไม้ในช่วง ปี พ.ศ. 2503 ที่มีพื้นที่ปกคลุมป่าไม้ร้อยละ 70 ของพื้นที่ทั่วประเทศ การสูญเสียพื้นที่ป่าไม้สาเหตุเกิดจากการบุกรุกพื้นที่ป่าเพื่อขยายพื้นที่เพาะปลูกพืชทางการเกษตรเพิ่มมากขึ้น การทำไม้เพื่อการส่งออกเป็นสินค้าที่ถูกต้อง และไม่ถูกต้องตามกฎหมาย หรือไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ การสร้างเขื่อนขวางลำน้ำเพื่อทำเป็นแหล่งผลิตกระแสไฟฟ้าพลังน้ำ จากสาเหตุของปัญหาข้างต้นส่งผลกระทบต่อสิ่งมีชีวิตที่อาศัยในผืนป่า และวิถีการดำรงชีวิตของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งชุมชนเผ่าพื้นเมืองที่อาศัยอยู่รอบแนวเขตพื้นที่ป่าสงวน และป่าป้องกันแห่งชาติ (กรมป่าไม้ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. 2551 : 3)

สาเหตุที่ทำให้สูญเสียพื้นที่ป่าไม้ หรือพื้นที่ป่าไม้เสื่อมโทรมลงเป็นจำนวนมาก สืบเนื่องจากการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรอย่างรวดเร็วความต้องการพื้นที่เพาะปลูกพืชทางการเกษตรของเกษตรกรเพื่อเลี้ยงชีพให้หลุดพ้นจากความยากจน การส่งเสริมการปลูกพืช หรือเลี้ยงสัตว์เศรษฐกิจเพื่อการส่งออกในรูปแบบการให้เช่าที่ดินเป็นบริเวณกว้าง และเป็นเวลานาน ประชาชนไม่มีที่ทำกินจึงก่อให้เกิดการบุกรุกพื้นที่ป่าเพิ่มมากขึ้น การลักลอบตัดไม้ทำลายป่าเพื่อประโยชน์ส่วนตน การกำหนดแนวเขตพื้นที่ป่าไม่ชัดเจน หรือไม่กระทำในหลายพื้นที่ป่า การจัดสร้างสาธารณูปโภคของรัฐ อาทิ เขื่อน อ่างเก็บน้ำ เส้นทางคมนาคม การสร้างเขื่อนขวางลำน้ำจะทำให้สูญเสียพื้นที่ป่าบริเวณที่เก็บน้ำเหนือเขื่อน การทำเหมืองแร่มีความจำเป็นที่จะต้องเปิดหน้าดินก่อน จากสาเหตุดังกล่าวได้ก่อให้เกิดผลกระทบในด้านต่าง ๆ มากมายต่อมวลมนุษยชาติ และสรรพสิ่งที่มีชีวิตในโลกปัจจุบัน ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคงของประเทศ จึงทำให้ป่าไม้ที่ขึ้นปกคลุมถูกทำลายลง และไฟไหม้ป่าไม่มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ป่าสงวนแห่งชาติหินหนามหน่อเพื่อสร้างจิตสำนึกให้กับเยาวชนในโรงเรียนที่อยู่ใกล้เคียงพื้นที่ป่าสงวนการส่งเสริมด้านจิตสำนึกให้กับเยาวชนคนรุ่นใหม่ที่จะเป็นผู้สืบทอด และสานต่อเจตนารมณ์ของชาติในด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ และสิ่งแวดล้อม(กรมป่าไม้สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. 2551 : 14)

กรมป่าไม้ได้นำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ครั้งที่ 6 (ปี พ.ศ. 2549 ถึงปี พ.ศ. 2553) ได้กำหนดให้หน่วยงานป่าไม้ในระดับท้องถิ่นเพื่อบรรลุแผนปฏิบัติการในการยกระดับความปกคลุมของป่าไม้ให้ได้ถึงร้อยละ 53 ในปี พ.ศ. 2553 ร้อยละ 65 ในปี พ.ศ. 2558 และร้อยละ 70 ในปี พ.ศ. 2563 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้ถูกนำไปปรับใช้เป็นแผนปฏิบัติการในการพัฒนาในการเกษตรและป่าไม้ ปี พ.ศ. 2549 ถึง ปี พ.ศ. 2553 ซึ่งได้กำหนดไว้ 4 เป้าหมาย และ 13 มาตรการเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติโดยเฉพาะเป้าหมายที่ 4 คือ การคุ้มครองป่าไม้อย่างยั่งยืนด้วยการมีส่วนร่วมจาก

หลายภาคส่วนในสังคม และการได้รับผลประโยชน์อย่างชอบธรรมจากการปกป้องรักษาป่าไม้ที่คงเหลืออยู่ไม่ให้ถูกทำลาย พื้นที่ป่าไม้ที่เสื่อมโทรมให้ได้ ประมาณ 15,937,500 ไร่ และปลูกป่าให้ได้ ประมาณ 937,500 ไร่ พร้อมนั้นก็กำหนดเอาการ คัดครอง 3 ประเภทป่าไม้เป็นใจกลางโดยกำหนดแนวเขตแดนแต่ละประเภทป่าไม้ให้ชัดเจน สำรวจ สร้างแผน จัดสรร คัดครองเฉพาะแต่ละประเภทป่าไม้เชื่อมโยงเข้ากับโครงการพัฒนาต่างๆ ในท้องถิ่นด้วยการมีส่วนร่วมของชุมชน (กระทรวง กสิกรรมและป่าไม้ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. 2553 : 1)

ป่าสงวนแห่งชาติ หินหนามหน่อ เป็นพื้นที่ป่าไม้กำหนดเพื่อวัตถุประสงค์การใช้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ อนุรักษ์พันธุ์สัตว์ พันธุ์พืช ระบบนิเวศป่าไม้ และทรัพยากรที่มีคุณค่าทางธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม การท่องเที่ยวเขตยุทธศาสตร์ป้องกันชาติ ป้องกันภัยพิบัติทางธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และอื่นๆ และเป็น 1 ใน 21 ป่าสงวนแห่งชาติ ที่จัดตั้งขึ้น ตามคำสั่งรัฐบาลเลขที่ 163/นย มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 512.500 ไร่ อาณาบริเวณครอบคลุมพื้นที่ 48 หมู่บ้าน ของแขวงคำม่วน ประชากรเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ ที่เรียกว่า เผ่าภูไท เผ่ากะเลิง เผ่าโย้ย เผ่าพัว เผ่าดาว และเผ่ากะตัก ตั้งถิ่นฐาน ที่อยู่อาศัยอยู่ในบริเวณแห่งนี้มาช้านานตั้งแต่บรรพบุรุษในอดีตวิถีการดำรงชีวิตเป็นแบบคนอยู่กับป่า ไม่ส่งผลกระทบต่อ เป็นปัญหาต่อทรัพยากรป่าไม้ แต่ปัจจุบันจำนวนประชากรเพิ่มจำนวนมากขึ้น ความต้องการพื้นที่เพื่อปลูกสร้างบ้านเรือนและ พื้นที่เพื่อทำกินขยายตัวตามจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้น ประกอบกับความต้องการไม้จากบุคคลภายนอก จึงเป็นเหตุให้ ประชาชนทำการบุกรุกแผ้วถางตัดไม้ทำลายป่าในเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ เพื่อนำผลผลิตจากป่าออกไปขายสร้างรายได้ ให้แก่ครอบครัว (สภาแห่งชาติสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. 2550 : 7)

อย่างไรก็ตามแม้ว่ารัฐบาลจะวางนโยบาย ออกระเบียบการที่เข้มงวดในการสกัดกั้นการบุกรุกการทำลายป่าก็ตาม หากปราศจากการปลูกจิตสำนึกให้กลุ่มคนที่ดำรงชีวิตในพื้นที่ป่านั้นตั้งแต่เด็กจนถึงผู้ใหญ่ ให้รู้ถึงความสำคัญ และ คุณประโยชน์ของป่าไม้ต่อการดำรงชีวิตแล้ว แน่แน่นอนว่าปริมาณของป่านั้นวันยิ่งจะลดลงเรื่อยๆ ดังนั้นอำนาจการปกครอง ท้องถิ่นจนถึงรัฐบาล มีการรณรงค์ปลูกฝังจิตสำนึกรักป่าตั้งแต่ระดับหน่วยการปกครองขึ้นพื้นฐานของสังคม เช่น ครอบครัว โรงเรียน หมู่บ้าน และระดับตำบล ถึงระดับจังหวัดให้มีการจัดกิจกรรมปลูกจิตสำนึกให้รู้สึกถึงคุณประโยชน์ และ โทษเมื่อมีการตัดไม้ทำลายป่า และมีการรณรงค์ให้มีการปลูกป่าเป็นประจำทุกปีเช่น วันปลูกต้นไม้แห่งชาติ เป็นต้น (กรมป่าไม้ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. 2553 : 10)

ดังนั้นผู้วิจัย ในฐานะเจ้าหน้าที่แผนกสิกรรมและป่าไม้ประจำแขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จึงมีความสนใจที่จะพัฒนากิจกรรมให้กับเยาวชนเพื่อการอนุรักษ์ป่าสงวนแห่งชาติหินหนามหน่อ: กรณีศึกษาโรงเรียนมัธยม บ้านดู่เมืองบัวละพา แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยคาดหวังไว้ว่าผลของการวิจัยครั้งนี้จะเป็น แนวทางพัฒนาและเสริมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ป่าสงวนแห่งชาติหินหนามหน่อของนักเรียนให้เกิดความตระหนัก ในการช่วยกันรักษาป่า และทรัพยากรธรรมชาติ เป็นผู้มีความรักป่า ดูแลป่าไม้ และสอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของ โรงเรียน และสามารถนำผลของการวิจัยไปใช้ในการกำหนดนโยบาย และนำไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งเป็นแนวทางเลือกหนึ่งที่จะเอื้อ ประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนรวมทั้งเป็นต้นแบบการพัฒนากิจกรรมให้กับเยาวชนเพื่อการอนุรักษ์ป่าสงวน แห่งชาติหินหนามหน่อ ในโรงเรียนที่รับผิดชอบต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

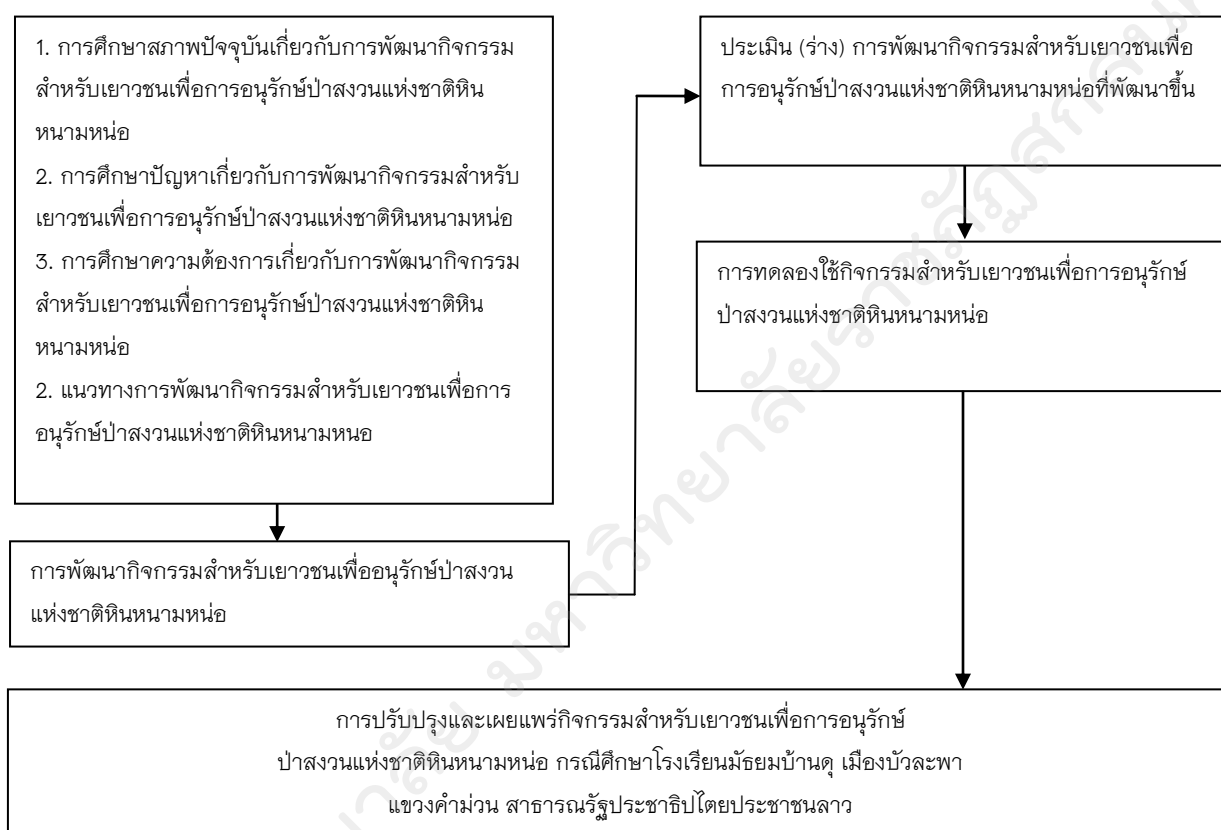
1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการในการพัฒนากิจกรรมสำหรับเยาวชนเพื่อการอนุรักษ์ป่าสงวน แห่งชาติหินหนามหน่อ: กรณีศึกษาโรงเรียนมัธยมบ้านดู่ เมืองบัวละพา แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

2. เพื่อพัฒนากิจกรรมสำหรับเยาวชนเพื่อการอนุรักษ์ป่าสงวนแห่งชาติหินหนามหน่อ: กรณีศึกษาโรงเรียนมัธยมบ้านดู่ เมืองบัวละพา แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

3. เพื่อทดลองใช้กิจกรรมสำหรับเยาวชนเพื่อการอนุรักษ์ป่าสงวนแห่งชาติหินหนามหน่อ: กรณีศึกษาโรงเรียนมัธยมบ้านดู่ เมืองบัวละพา แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบความคิดของการวิจัยดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. การกำหนดประชากร และกลุ่มเป้าหมาย หรือกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

1.1 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการในการพัฒนากิจกรรมสำหรับเยาวชนเพื่อการอนุรักษ์ป่าสงวนแห่งชาติหินหนามหน่อ ได้แก่ผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน ครู 1 คน ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 5 คน ผู้ใหญ่บ้าน 1 คน พระสงฆ์ 1 รูป เยาวชน จำนวน 4 คน และเจ้าหน้าที่ภาครัฐ 2 คนจำนวน 15 คน โดยวิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

1.2 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการพัฒนากิจกรรมสำหรับเยาวชนเพื่อการอนุรักษ์ป่าสงวนแห่งชาติหินหนามหน่อ ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน ครู 1 คน ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 5 คน ผู้ใหญ่บ้าน 1 คน พระสงฆ์ 1 รูป เยาวชน จำนวน 4 คน และเจ้าหน้าที่ภาครัฐ 2 คน จำนวน 15 คน โดยวิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

1.3 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการทดลองใช้กิจกรรมสำหรับเยาวชนเพื่อการอนุรักษ์ป่าสงวนแห่งชาติหินหนามหน่อได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1–4 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนมัธยมบ้านดู่ เมืองบัวละพาแขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวจำนวน 35 คน

2. การสร้าง และหาคุณภาพเครื่องมือ

2.1 ขั้นศึกษาบริบทชุมชน และสภาพปัญหาแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการพัฒนากิจกรรมสำหรับเยาวชนเพื่อการอนุรักษ์ป่าสงวนแห่งชาติหินหนามหน่อ มีขั้นตอนการสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างดังนี้

2.1.1 ศึกษาทฤษฎี แนวคิด เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากิจกรรมสำหรับเยาวชนเพื่อการอนุรักษ์ป่าสงวนแห่งชาติหินหนามหน่อ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

2.1.2 ดำเนินการร่างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยนำประเด็นที่ได้วิเคราะห์เนื้อหา กำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัย นำมาสร้างเครื่องมือในการวิจัยศึกษาตามจัดหมวดหมู่ให้สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2.1.3 นำเสนอร่างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เสนอต่อประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเนื้อหาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

2.1.4 นำแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ พร้อมจัดทำแบบสมบูรณ์

2.1.5 การหาคุณภาพของแบบสอบถาม โดยการเสนอผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความตรงของเนื้อหา และความเหมาะสมชัดเจนของเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 คนประกอบด้วย

2.1.5.1 ดร.พุดมจักรลลิตธิ ประธานกรรมการสาขาวิชาวิทยาศาสตร์การพัฒน มหาวิทยลัยราชภัฏสกลนคร

2.1.5.2 อาจารย์ปทุมทิพย์ มานโคกสูง อาจารย์ประจำสาขาวิชาวิทยาศาสตร์การพัฒน มหาวิทยลัยราชภัฏสกลนคร

2.1.5.3 นายคำสอน อ้วนทวี หัวหน้าแผนกกิจกรรม แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

2.1.5.4 นายคำไพ เพ็งแพงเมือง หัวหน้าแผนกทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

2.1.5.5 นายสีสมพร สุตกิจัก หัวหน้าแขนงคุ้มครองทรัพยากรป่าไม้ แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

2.1.5.6 ผู้วิจัยนำมาพิจารณาเพื่อหาค่าความสอดคล้องหรือความตรงกับสิ่งที่ต้องการจะวัด คือ ค่า IOC (Index of Items – Objectives Congruence) โดยพิจารณาจากค่า IOC ที่มากกว่า 0.50 ขึ้นไป จึงจะถือว่าข้อคำถามนั้นเป็นตัวแทนของสิ่งที่ต้องการวัดได้ส่วนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความเหมาะสมของแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง มีค่าเท่ากับ 1.00 ทุกข้อถือว่าใช้ได้

2.2 ขั้นพัฒนากิจกรรมสำหรับเยาวชนเพื่อการอนุรักษ์ป่าสงวนแห่งชาติหินหนามหน่อ

– แบบประเมิน (ร่าง) กิจกรรมสำหรับเยาวชนเพื่อการอนุรักษ์ป่าสงวนแห่งชาติหินหนามหน่อ : กรณีศึกษาโรงเรียนมัธยมบ้านดู่ เมืองบัวละพา แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

2.3 ขั้นทดลองใช้กิจกรรมสำหรับเยาวชนเพื่อการอนุรักษ์ป่าสงวนแห่งชาติหินหนามหน่อ

- แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมสำหรับเยาวชนเพื่อการอนุรักษ์ป่าสงวนแห่งชาติหินหนามหน่อ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ขั้นที่ 1 ศึกษาบริบทชุมชน และสภาพปัญหาแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการพัฒนากิจกรรมสำหรับเยาวชนเพื่อการอนุรักษ์ป่าสงวนแห่งชาติหินหนามหน่อ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้ 1) ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล และ 2) ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างกับกลุ่มตัวอย่าง ด้วยตนเองและค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากิจกรรมสำหรับเยาวชนเพื่อการอนุรักษ์ป่าสงวนแห่งชาติ หินหนามหน่อ

3.2 ขั้นที่ 2 พัฒนากิจกรรมสำหรับเยาวชนเพื่อการอนุรักษ์ป่าสงวนแห่งชาติหินหนามหน่อ ผู้วิจัยดำเนินการตาม ขั้นตอน ดังนี้

3.2.1 ประสานงานและขอความร่วมมือจากผู้บริหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อขอความร่วมมือในการประชุมเชิงปฏิบัติการ

3.2.2 จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ สถานที่ เอกสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้องในการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ

3.2.3 จัดเตรียมความพร้อมทีมงานวิจัย กำหนดผู้ดำเนินการ และผู้จัดบันทึก

3.2.4 จัดประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อนำเสนอข้อมูลสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ ที่ได้จากแบบสอบถาม ตามระยะที่ 1

3.2.5 ให้ที่ประชุมจัดเรียงลำดับความสำคัญของปัญหาว่า ปัญหาใดมีความสำคัญที่ต้องแก้ไขก่อน

3.2.6 จัดบันทึกประเด็นปัญหาที่เรียงไว้เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

3.2.7 นำเสนอผลการวิเคราะห์ของแต่ละกลุ่มในที่ประชุม

3.2.8 รวบรวมข้อมูลผลการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา เพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการพัฒนากิจกรรมสำหรับ เยาวชนเพื่อการอนุรักษ์ป่าสงวนแห่งชาติหินหนามหน่อประกอบด้วย 4 กิจกรรม ได้แก่ 1) กิจกรรมการปลูกจิตสำนึก 2) กิจกรรมการปลูกป่า 3) กิจกรรมการเดินป่าเชิงอนุรักษ์ป่าสงวนแห่งชาติหินหนามหน่อ และ 4) กิจกรรมให้ความรู้ด้าน กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับของป่าสงวนแห่งชาติหินหนามหน่อการวัดและประเมินผล

3.3 ขั้นที่ 3 ขั้นทดลองใช้กิจกรรม

3.3.1 เลือกแบบแผนการทดลองแบบกลุ่มเดียว

3.3.2 ดำเนินการทดลองใช้กิจกรรมต่างๆ ตามแผนปฏิบัติการ

3.3.3 ระหว่างการทดลองจัดกิจกรรมต่างๆ เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ อาทิ พฤติกรรมความร่วมมือ ในการทำกิจกรรม ผลงานจากการทำกิจกรรม เป็นต้น

3.3.4 หลังการทดลองวัดระดับความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมกิจกรรม

4. วิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้

4.1 ขั้นที่ 1 ศึกษาบริบทชุมชน และสภาพปัญหาแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการพัฒนากิจกรรมสำหรับเยาวชนเพื่อการอนุรักษ์ป่าสงวนแห่งชาติหินหนามหน่อ มีขั้นตอน ดังนี้

4.1.1 เก็บรวบรวมแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้าง ดำเนินการเก็บรวบรวมจนกว่าจะครบถ้วนสมบูรณ์

4.1.2 เรียบเรียงและจำแนกข้อมูลตามความมุ่งหมายของการวิจัย

4.1.3 วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ตามประเด็นสำคัญต่างๆ ตามความมุ่งหมายของการวิจัย โดยเชิงพรรณนาวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการพัฒนากิจกรรมสำหรับเยาวชนเพื่อการอนุรักษ์ป่าสงวนแห่งชาติหินหนามหน่อ

4.1.4 นำผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการพัฒนากิจกรรมสำหรับเยาวชนเพื่อการอนุรักษ์ป่าสงวนแห่งชาติหินหนามหน่อ แนวทางการพัฒนามาดำเนินการจัดเรียงลำดับความสำคัญของปัญหาที่ควรได้รับการแก้ไข มีความเป็นไปได้ในการแก้ไขและจำเป็นต้องแก้ไข ซึ่งเป็นการระบุปัญหาเป้าหมายที่ต้องการพัฒนา

4.2 ขั้นที่ 2 ขั้นพัฒนากิจกรรมสำหรับเยาวชนเพื่อการอนุรักษ์ป่าสงวนแห่งชาติหินหนามหน่อ มีขั้นตอน ดังนี้

4.2.1 นำข้อมูลที่ได้จากการ (ร่าง) พัฒนากิจกรรมสำหรับเยาวชนเพื่อการอนุรักษ์ป่าสงวนแห่งชาติหินหนามหน่อ เพื่อประเมินว่ากิจกรรมที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมสถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงข้อมูล ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายชื่อ

4.2.2 แบบประเมินกิจกรรมสำหรับเยาวชนเพื่อการอนุรักษ์ป่าสงวนแห่งชาติหินหนามหน่อมาตรวจสอบความถูกต้องและให้คะแนนตามเกณฑ์แล้วหาค่าเฉลี่ยโดยมีเกณฑ์การให้คะแนนและแปลคะแนนดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง ความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง ความเหมาะสมในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง ความเหมาะสมในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง ความเหมาะสมน้อย

ระดับ 1 หมายถึง ความเหมาะสมน้อยที่สุด

ส่วนเกณฑ์การแปลคะแนนซึ่งแบ่งออกเป็นช่วงดังนี้

4.51 – 5.00 หมายถึง ความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง ความเหมาะสมในระดับมาก

2.51 – 3.50 หมายถึง ความเหมาะสมในระดับปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง ความเหมาะสมในระดับปานกลาง

1.00 – 1.50 หมายถึง ความเหมาะสมน้อยที่สุด

4.3 ขั้นที่ 3 ขั้นทดลองใช้กิจกรรมสำหรับเยาวชนเพื่อการอนุรักษ์ป่าสงวนแห่งชาติหินหนามหน่อ มีขั้นตอน ดังนี้

4.3.1 นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีกิจกรรมสำหรับเยาวชนเพื่อการอนุรักษ์ป่าสงวนแห่งชาติหินหนามหน่อ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงข้อมูล ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายชื่อ โดยมีเกณฑ์ประเมินค่าเฉลี่ย 5 ระดับมาตรวจสอบความถูกต้อง และให้คะแนนตามเกณฑ์แล้วหาค่าเฉลี่ยโดยมีเกณฑ์การให้คะแนนและแปลคะแนน ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง ความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง ความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

ระดับ 3 หมายถึง ความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมอยู่ในระดับเห็นด้วยปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง ความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมอยู่ในระดับเห็นด้วยน้อย

ระดับ 1 หมายถึง ความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมอยู่ในระดับเห็นด้วยน้อยที่สุด

4.3.2 เกณฑ์การประเมินความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมสำหรับเยาวชนเพื่อการอนุรักษ์ป่าสงวนแห่งชาติ หินหนามหน่อ ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไปส่วนเกณฑ์การแปลคะแนนซึ่งแบ่งออกเป็นช่วงดังนี้

4.51 – 5.00 หมายถึง ความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมอยู่ในระดับมากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง ความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมอยู่ในระดับมาก

2.51 – 3.50 หมายถึง ความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมอยู่ในระดับปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง ความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมอยู่ในระดับน้อย

1.00 – 1.50 หมายถึง ความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. สภาพปัญหาได้แก่ 1) หลักสูตรการเรียน การสอนในโรงเรียน มีเพียงเรื่องสิ่งแวดล้อม ซึ่งรวมอยู่ในรายวิชา ภูมิศาสตร์เท่านั้น 2) กิจกรรมการปลูกต้นไม้ มีเฉพาะการรณรงค์เข้าร่วมกิจกรรมในวันปลูกต้นไม้แห่งชาติประจำปีเท่านั้น 3) การพัฒนากิจกรรมในเรื่องอนุรักษ์สำหรับเยาวชนเป็นสิ่งที่ดี อีกทั้งยังเป็นการสร้างจิตสำนึกให้ความรู้ และความเข้าใจในเรื่องของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเยาวชน เช่น การเพาะพันธุ์กล้าไม้ วิธีการปลูกต้นไม้ และการดูแลรักษาต้นไม้ในบริเวณโรงเรียน 4) ขาดครูผู้สอนที่มีความรู้ และประสบการณ์ในเรื่องของการอนุรักษ์ป่าสงวนแห่งชาติ หินหนามหน่อ และไม่มียงบประมาณสำหรับการจัดกิจกรรมให้กับเยาวชนเด็กนักเรียนในโรงเรียน 5) เด็กนักเรียนไม่มีความรู้เกี่ยวกับกฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ป่าสงวนแห่งชาติ หินหนามหน่อ 6) นักเรียนขาดจิตสำนึกในเรื่องของการอนุรักษ์ป่าสงวนแห่งชาติ หินหนามหน่อ และ 7) ไม่มีวัตถุประสงค์ใช้ในการเรียนการสอน ส่วนความต้องการพัฒนา ได้แก่ 1) ต้องการให้รัฐช่วยพัฒนากิจกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่าสงวนแห่งชาติ หินหนามหน่อ รวมทั้งการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมให้กับเยาวชน เป็นต้น กิจกรรมการปลูกจิตสำนึก กิจกรรมการปลูกป่า กิจกรรมการเดินป่าเชิงอนุรักษ์ และกิจกรรมให้ความรู้ด้านกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ของป่าสงวนแห่งชาติ หินหนามหน่อ เข้าในหลักสูตรการเรียนการสอนในโรงเรียน 2) ต้องการให้ภาครัฐและหน่วยงานที่รับผิดชอบสนับสนุนงบประมาณในการส่งเสริมการอนุรักษ์ป่าสงวนแห่งชาติ หินหนามหน่อ ให้กับโรงเรียน และ 3) เจ้าหน้าที่ หรือหน่วยงานภาครัฐ อาทิ สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และสำนักงานกสิกรรมและป่าไม้ รวมทั้งองค์กรจากภายนอกให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ

2. การพัฒนากิจกรรมสำหรับเยาวชนเพื่อการอนุรักษ์ป่าสงวนแห่งชาติ หินหนามหน่อ ของเยาวชนชั้นมัธยม ปีที่ 1-4 โรงเรียนมัธยมบ้านดู่ เมืองบัวหลวง แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ประกอบด้วย 4 โครงการ คือ 1) จัดกิจกรรมการปลูกจิตสำนึก 2) การจัดกิจกรรมการปลูกป่า 3) จัดกิจกรรมการเดินป่าเชิงอนุรักษ์ป่าสงวนแห่งชาติ หินหนามหน่อ และ 4) การจัดกิจกรรมให้ความรู้ด้านกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ป่าสงวนแห่งชาติ หินหนามหน่อ ประกอบด้วย โครงการ/กิจกรรม หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ กลุ่มเป้าหมาย/ผู้ที่เกี่ยวข้อง ขั้นตอนการดำเนินการ การวัดและประเมินผล งบประมาณและระยะเวลา

3. ผลการทดลองใช้กิจกรรมสำหรับเยาวชนเพื่อการอนุรักษ์ป่าสงวนแห่งชาติ หินหนามหน่อ ของเยาวชนชั้นมัธยม ปีที่ 1-4 โรงเรียนมัธยมบ้านดู่ เมืองบัวหลวง แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว พบว่า กิจกรรมปลูกจิตสำนึก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.07 กิจกรรมปลูกป่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.35 กิจกรรมการเดินป่าเชิงอนุรักษ์ป่าสงวนแห่งชาติ หินหนามหน่อ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.36 และกิจกรรมให้ความรู้ด้านกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ป่าสงวนแห่งชาติ หินหนามหน่อ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.32 โดยภาพรวมแต่ละกิจกรรมนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ อยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องการพัฒนากิจกรรมสำหรับเยาวชนเพื่อการอนุรักษ์ป่าสงวนแห่งชาติ หินหนามหน่อ: กรณีศึกษา โรงเรียนมัธยมบ้านดู่ เมืองบัวละพา แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ครั้งนี้มีประเด็นข้อค้นพบที่ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

ประเด็นที่ 1 ปัญหาในการพัฒนากิจกรรมสำหรับเยาวชนเพื่อการอนุรักษ์ป่าสงวนแห่งชาติหินหนามหน่อ

จากการศึกษาสภาพปัญหาในการพัฒนากิจกรรมสำหรับเยาวชนเพื่อการอนุรักษ์ป่าสงวนแห่งชาติหินหนามหน่อ พบว่า 1) โรงเรียนมีการเรียนการสอนเรื่องสิ่งแวดล้อม โดยการสอนของครูในรายวิชาภูมิศาสตร์เท่านั้น ส่วนกิจกรรมมีแต่รณรงค์การปลูกในวันปลูกต้นไม้ประจำปี2) โรงเรียนไม่มีหลักสูตรการเรียนการสอนที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่าสงวน3) ขาดครูผู้นำพา และพัฒนากระบวนการเรียนการสอนในรายวิชา ที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ป่าสงวน นักเรียนจึงไม่มีความรู้ และจิตสำนึกเกี่ยวกับเรื่องอนุรักษ์ และ 4) นักเรียนไม่รู้กฎระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ เกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่าสงวนแห่งชาติ โดยเฉพาะป่าสงวนแห่งชาติ หินหนามหน่อ โดยเฉพาะการเพาะพันธุ์กล้าไม้การปลูกต้นไม้ในบริเวณโรงเรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน ส่งผลให้ ผู้ปกครองนักเรียน ผู้ใหญ่บ้าน พระสงฆ์ และเจ้าหน้าที่ภาครัฐ มีความต้องการกิจกรรมการปลูกจิตสำนึกให้กับเยาวชน ซึ่งเห็นว่าเป็นสิ่งที่ดี และให้ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ในด้านการเพาะพันธุ์กล้าไม้ วิธีปลูกต้นไม้ การดูแลรักษา และการอนุรักษ์ป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ หินหนามหน่อ เพื่อการพัฒนากิจกรรมต่างๆ เกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่าสงวนให้กับเยาวชนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-4 โรงเรียนบ้านดู่ เมืองบัวละพา แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ประเด็นที่ 2 ความสำเร็จของการพัฒนากิจกรรมสำหรับเยาวชนเพื่อการอนุรักษ์ป่าสงวนแห่งชาติ หินหนามหน่อ

การพัฒนากิจกรรมสำหรับเยาวชนเพื่อการอนุรักษ์ป่าสงวนแห่งชาติหินหนามหน่อ โรงเรียนบ้านดู่ เมืองบัวละพา แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวอันประกอบด้วย การจัดกิจกรรมอบรมปลูกจิตสำนึกสำหรับเยาวชนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-4 โรงเรียนบ้านดู่ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น คือ 1) จัดกิจกรรมการปลูกจิตสำนึก2) จัดกิจกรรมการปลูกป่า 3) กิจกรรมการเดินป่าเชิงอนุรักษ์ และ 4) การจัดกิจกรรมให้ความรู้ด้านกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ป่าสงวนแห่งชาติหินหนามหน่อจากการจัดกิจกรรม พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรมทั้งได้รับความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหรือการอนุรักษ์ป่าสงวนแห่งชาติ หินหนามหน่อ และนักเรียนมีจิตสำนึกที่ดีขึ้นกว่าเดิมซึ่งได้จากการวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 35 คน มีความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ เช่น กิจกรรมปลูกจิตสำนึก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.07 กิจกรรมปลูกป่ามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.35 กิจกรรมการเดินป่าเชิงอนุรักษ์ป่าสงวนแห่งชาติหินหนามหน่อมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.36 และกิจกรรมให้ความรู้ด้านกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ป่าสงวนแห่งชาติหินหนามหน่อมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.32 โดยภาพรวมแต่ละกิจกรรมนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ อยู่ในระดับมาก

สามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุความสำเร็จตามตัวชี้วัด และเกณฑ์ที่ตั้งไว้ทุกประการ ส่วนกิจกรรมให้ความรู้ด้านกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับของป่าสงวนแห่งชาติหินหนามหน่อผลรับที่ได้มานั้นก็เพราะว่า การจัดกิจกรรมต่างๆ การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนเกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่าสงวนแห่งชาติหินหนามหน่อต้องการให้ภาครัฐและหน่วยงานที่รับผิดชอบสนับสนุนงบประมาณวัสดุอุปกรณ์ในการเรียนการสอนเพื่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ป่าสงวนแห่งชาติหินหนามหน่อและต้องการให้มีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่าสงวนแห่งชาติหินหนามหน่อจากหน่วยงานที่รับผิดชอบ ได้แก่ เจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานภาครัฐ เช่น จากกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และจากกระทรวงกลาโหม

และป่าไม้ รวมทั้งองค์กรต่างๆ ของหมู่บ้าน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศุภศิษฐ์ ราชกรม (2554 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ในการจัดทำแผนการจัดการทรัพยากรชีวภาพชุมชน กรณีศึกษา: บ้านบัว ตำบลลูกดบาก อำเภอกุดบาก จังหวัดสกลนคร ผลการวิจัยพบว่าความต้องการในการแก้ปัญหาที่สำคัญคือ 1) สนับสนุนส่งเสริมอาชีพโดยใช้วัตถุดิบและภูมิปัญญาท้องถิ่น 2) ให้องค์กรราชการสนับสนุนส่งเสริมการรวมกลุ่มอาชีพชาวบ้าน 3) สร้างเสริมความรู้ความเข้าใจเรื่องทรัพยากรชีวภาพชุมชนให้กับคนในชุมชน 4) รณรงค์การอนุรักษ์ทรัพยากรชีวภาพชุมชน 5) เผ่าระวังลาดตระเวนป่าชุมชน 6) สร้างแนวกันไฟ และทำฝายต้นน้ำ 7) ปลูกป่าทดแทนป่าเสื่อมโทรม 8) ทำป้ายแสดงเขตป่าชุมชน 9) ว่ากล่าวตักเตือนผู้บุกรุกพื้นที่ป่าชุมชน 10) ตั้งกฎระเบียบการรักษาป่าชุมชน และ 11) จัดตั้งคณะกรรมการดูแลรักษาป่า

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ในการนำกิจกรรมไปทดลองใช้ควรใช้เวลาในการอบรมแต่ละโครงการประมาณ 2-3 วัน เพื่อให้เยาวชนได้เรียนรู้กิจกรรมเพื่อการอนุรักษ์ป่าสงวนแห่งชาติหินหนามหน่ออย่างแท้จริง

1.2 ควรมีการประเมินกิจกรรมสำหรับเยาวชนเพื่อการอนุรักษ์ป่าสงวนแห่งชาติหินหนามหน่อภายหลังยุติการอบรม 1 เดือนเพื่อวัดความรู้ ความเข้าใจในการอนุรักษ์ป่าสงวนแห่งชาติหินหนามหน่อ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาผู้นำกิจกรรมเพื่อการอนุรักษ์ป่าสงวนหินหนามหน่อ

2.2 ควรมีการศึกษารูปแบบการพัฒนากิจกรรมสำหรับเยาวชนเพื่อการอนุรักษ์ป่าสงวนหินหนามหน่อ

2.3 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนากิจกรรมสำหรับเยาวชนเพื่อการอนุรักษ์ป่าสงวนแห่งชาติหินหนามหน่อ: กรณีศึกษาโรงเรียนมัธยมบ้านดู่ เมืองบัวละพา แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

เอกสารอ้างอิง

กรมป่าไม้. การอนุรักษ์ป่าไม้. นครหลวงเวียงจันทน์: กระทรวงทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว, 2551.

_____. บทรายงานการสำรวจความปกคลุมของพื้นที่ป่าไม้ ปี พ.ศ. 2553. สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว, 2553.

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. แผนดำเนินงาน ด้านสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ 5 ปี ครั้งที่ 2 ปี ค.ศ. 2011-2015.

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว, 2550.

กระทรวงเกษตรและป่าไม้. มาตรการคุ้มครองรักษาป่าไม้ สปป.ลาว. นครเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว, 2553.

รีนฤติ ชัยอำมาตย์. จิตสำนึกของนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่มีต่อแนว

พระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2550.

ศุภศิษฐ์ ราชกรม. การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ในการจัดทำแผนการจัดการทรัพยากรชีวภาพชุมชน กรณีศึกษา:

บ้านบัว ตำบลลูกดบาก อำเภอกุดบาก จังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏ

สกลนคร, 2554.

สภาแห่งชาติ. กฎหมายว่าด้วยป่าไม้. นครเวียงจันทน์ : สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว, 2550.

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร